

DRV LEGAL | ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ | LAW OFFICE

Prague • Brno • Bratislava • Budapest • Katowice • Sofia • Bucharest • Moscow
www.visegradlegal.com

Newsletter

12. srpna 2020

Velká novela zákona o korporacích, její praktické dopady a doporučení.

Od 1. ledna 2021 nabývá účinnosti tzv. „velká novela“ zákona č. 89/2012 Sb., o obchodních korporacích, která po 6 letech účinnosti tohoto zákona v zásadním rozsahu upravuje dosavadní právní rámec. Na co se připravit a jak se jí podřídit jsme se zaměřili v tomto newsletteru.

- **Neschválená smlouva o výkonu funkce nově bez právních účinků:**

Od 1. ledna 2021 bude platit, že smlouva o výkonu funkce, která není schválena nejvyšším orgánem, nevyvolá žádné účinky, a to až do doby jejího řádného schválení. Funkce tak bude v případě absence řádného schválení vykonávána bezplatně.

- **Odstoupení z funkce člena voleného orgánu:**

Také odstoupení z funkce člena voleného orgánu zaznamenalo velkou změnu, neboť od 1.1.2021 jeho funkce v případě odstoupení zaniká až na základě projednání orgánu, který tohoto člena do funkce dosadil. Časově se tak termín zániku funkce posunul až na nejbližší zasedání tohoto orgánu (valné hromady, v případě německého modelu dozorčí rady). Odstupující člen na druhou stranu již nemusí ve funkci setrvat do doby, kdy to bude pro společnost vhodné, neboť toto pravidlo novela zcela vypustila. Právní úprava se tak sladila s některými odbornými názory ohledně platnosti a fungování odstupování z funkce v současnosti, které zcela nekorespondovaly s textem zákona.

- **Právnícké osoby jako členové volených orgánů korporací – s.r.o., a.s., družstva:**

Velká novela rovněž zásadně zpřísnila pravidla pro výkon funkce člena některého z volených orgánů v korporaci, pokud je tato vykonávána právníckou osobou. Od nového roku tak všechny právnícké osoby, ve funkci člena voleného orgánu korporace, zmocní pouze jediného zástupce – fyzickou osobu, který bude funkci vykonávat jejich jménem ve voleném orgánu, a tuto osobu rovněž zapíše do obchodního rejstříku. Nově tedy nebude možné zmocnit více osob, které by zastupovaly takovou obchodní korporaci

ve statutárním orgánu společně. **Nesplnění této povinnosti v termínu do 31.3.2021 bude sankcionováno velmi citelně, a to zánikem funkce uvedené právnické osoby k datu 2.4.2021.**

- **Rozdělování zisku a jiných vlastních zdrojů - - s.r.o., a.s., družstva:**

I v této otázce došlo ke zpřísnění pravidel, na něž bude třeba myslet při rozhodování o rozdělování zisku a nově také jiných vlastních zdrojů. Pro rozdělení obou zdrojů pak v první řadě dle nové úpravy bude nutno vždy aplikovat hned trojí testování vhodnosti rozdělení zisku a jiných vlastních zdrojů – bilanční, insolvenční test a test vlastního kapitálu.

Bilanční test bude splněn tehdy, pokud částka k rozdělení nepřesáhne součet výsledku hospodaření posledního skončeného účetního období, výsledku hospodaření minulých let a ostatních fondů, s nimiž může společnost naložit volně dle svého uvážení, to vše poníženo o přídělky do rezervních a jiných fondů zřízených v souladu se zákonem či společenskou smlouvou/stanovami společnosti - *ie. částka k rozdělení $\leq$ (výsledek hospodaření posledního skončeného účetního období + výsledek hospodaření minulých let + ostatní fondy, které lze volně použít – přídělky do rezervních a jiných fondů).*

Insolvenční test zakazuje společnosti, aby vyplatila zálohu či podíl na zisku nebo jiných vlastních zdrojích, pokud by si tím přivodila úpadek ve smyslu insolvenčního zákona.

Test vlastního kapitálu ukládá, aby společnost nerozdělovala zisk nebo jiné vlastní zdroje v případě, pokud by se ke dni skončení posledního účetního období vlastní kapitál vyplývající z řádné či mimořádné účetní závěrky po tomto rozdělení snížil pod výši upsaného základního kapitálu zvýšeného o fondy, které nelze dle zákona či společenské smlouvy/stanov rozdělit.

Na statutární orgány proto v tomto ohledu zákon klade vyšší požadavky, než tomu bylo doposud, neboť nesplnění dané povinnosti – zejména tedy rozdělení zisku a jiných zdrojů v rozporu s výše uvedenými pravidly - vede k závěru o porušení péče řádného hospodáře. Pokud navíc toto porušení vyústí v úpadek obchodní korporace, který byl zjištěn v insolvenčním řízení zahájeném jinou osobou než dlužníkem, může soud nově v rámci insolvenčního řízení rozhodnout o povinnosti dotčeného člena statutárního orgánu vydat veškerý majetkový prospěch, a to až 2 roky zpětně, případně též o povinnosti dotčeného člena statutárního orgánu dorovnat do majetkové podstaty společnosti v úpadku plnění až do výše rozdílu mezi souhrnem dluhů a hodnotou majetku společnosti.

- **Prodloužení časové limitace pro rozdělení zdrojů:**

Novela výslovně zakotvuje možnost rozhodnout o rozdělení a výplatě zdrojů na základě řádné či mimořádné účetní závěrky až do konce účetního období následujícího po období, pro něž byla sestavena, čímž novela pouze odráží dosavadní judikaturní závěry Nejvyššího soudu ČR.

- **Zpráva o vztazích nově podléhá auditu:**

Nová právní úprava zařazuje zprávu o vztazích, kterou vyhotovuje ovládaná obchodní společnost, do výroční zprávy, z tohoto důvodu pak bude nutné i zprávu o vztazích podrobit auditu.

- **Změny týkající se společnosti s ručením omezeným:**

Společníci mají nově možnost účastnit se valné hromady v doprovodu jimi zvolené osoby, a to pouze takové, která je zavázána mlčenlivostí (tedy advokát může být na valné hromadě současně se společníkem). Tuto možnost je možné vyloučit v zakladatelském právním jednání.

Dodatečné hlasování bude společníku, který se neúčastnil valné hromady, umožněno pouze v případech, kde se jeho souhlas dle zákona vyžaduje, čímž je značně omezena aktuální obecná 7-i denní lhůta ode dne konání valné hromady.

Novela zavádí tzv. podíl s vysílacím právem – společník bude mít na základě tohoto podílu možnost jmenovat jednatele a tyto i odvolat, bohužel právní úprava má své limity, jelikož vysílat bude možné toliko polovinu členů statutárního orgánu, zbytek musí volit valná hromada. Podíl s vysílacím právem bude nutno nejdříve zakomponovat do zakladatelské listiny/společenské smlouvy. Nesprávnou volbu vyslaného jednatele pak může každý společník, jednatel, či člen dozorčí rady napadnout do 3 měsíců u příslušného soudu, a to z důvodu rozporu s dobrými mravy, společenskou smlouvou či právními předpisy.

Dobrá víra již neochrání společníky při nezákonně vyplaceném podílu na zisku, který bude proto v konečném důsledku nutno vrátit zpět společnosti.

- **Změny týkající se akciové společnosti:**

Akcionáři mají nově možnost účastnit se valné hromady v doprovodu jimi zvolené osoby, tato osoba nemusí být ze zákona zavázána mlčenlivostí (čili advokát bude moci být účasten současně s akcionářem). Tuto možnost lze vyloučit ve stanovách.

Monistický systém vnitřní struktury a.s. od následujícího roku vypouští institut statutárního ředitele a počítá nadále již pouze se správní radou. Správní rada nevolí svého předsedu. Správní rada je kolektivním statutárním orgánem, který rozhoduje většinou.

Dualistická struktura a.s. bude mít nově možnost vydat akcie s vysílacím právem – tedy akcie, s nimiž bude spojeno právo jmenovat jednoho nebo více členů představenstva, či dozorčí rady, bohužel právní úprava má své limity, jelikož vysílat bude možné toliko polovinu členu představenstva, či dozorčí rady a zbytek musí volit valná hromada. Akcie s vysílacím právem je nejdříve nutno zakomponovat do stanov, k rozhodnutí o změně stanov v tomto duchu zákon vyžaduje přijetí alespoň tříčtvrtinovou většinou hlasů všech akcionářů každého druhu akcií. Jmenování člena představenstva či dozorčí rady se v tomto případě bude činit písemnou formou s úředně ověřeným podpisem a účinnosti vůči společnosti nabude až doručením této listiny společnosti. Nesprávnou volbu pak může každý akcionář, člen představenstva či dozorčí rady nechat přezkoumat soudem pro rozpor s právními předpisy, stanovami nebo dobrými mravy, a to nejpozději do 3 měsíců.

Níže jsme pro Vás připravili seznam doporučení, která bude vhodné realizovat, případně implementovat do zakladatelského právního jednání (společenská smlouva, zakladatelská listina, stanovy). Novela v tomto případě počítá se lhůtou 1 roku (tj. do 1. ledna 2022), ve které jsou společnosti povinny své interní dokumenty odpovídajícím způsobem přizpůsobit, nicméně doporučujeme změny přijmout ještě v tomto roce s odloženou účinností od 1. ledna 2021, aby nedocházelo k rozporům mezi právní úpravou a těmito vnitřními pravidly obchodní korporace:

- revize pravidel pro rozdělování a výplatu podílu na zisku a nově též jiných vlastních zdrojích a jejich úprava do souladu s novelou;
- revize pravidel pro odstoupení z funkce člena voleného orgánu a jejich následná úprava do souladu s novelou;

- revize nároku na vypořádací podíl při zániku účasti společníka bez právního nástupce (např. v případě úmrtí fyzické osoby) s možností stanovení fixní částky;
- úprava dodatečného hlasování na valné hromadě s.r.o.;
- u právnických osob dosazených do funkcí volených orgánů vznikne povinnost zvolit (a zároveň odvolat předcházející pověřence) jednu fyzickou osobu a udělit jí zástupčí oprávnění k výkonu funkce, tato osoba následně bude evidována v obchodním rejstříku (zde upozorňujeme na výše uvedenou lhůtu do 31.3.2021);
- zvážit možnost vyloučení práva na doprovod při valné hromadě;
- zakotvení možnosti vyplacení nepeněžitě dividendy (zde spíše např. u zemědělských společností, resp. korporací s relevantním zaměřením);
- bude-li to pro společnost žádoucí, doporučujeme rovněž specifikovat omezení výkonu hlasovacího práva společníka (např. z důvodu střetu zájmů); v takovém případě bude nutné konkrétně stanovit případy, kdy společník hlasovací právo nevykonává a za účelem právní jistoty též zmínit důležitý důvod, který k tomuto rozhodnutí vedl, změna společenské smlouvy pak bude v zákonném režimu vyžadovat souhlas alespoň dvoutřetinové většiny hlasů všech společníků a dále souhlas těch dotčených společníků, kterým bude hlasovací právo odejmuto;
- akciové společnosti s monistickým systémem – doporučujeme změnit stanovy, odvolat statutárního ředitele a změnit způsob zastupování korporace; v tomto případě pak statutárním orgánem bude toliko správní rada, které přísluší obchodní vedení, tato má 3 členy (neurčí-li stanovy jinak) a rozhoduje jako kolektivní orgán na základě hlasování všech přítomných členů, kdy každý z nich má 1 hlas, funkce předsedy správní rady je novelou zcela vypuštěna, **v tomto ohledu je pak nutno zmínit, že akciové společnosti s monistickým systémem mají povinnost podřídit se těmto změnám nejpozději do 1 roku od účinnosti novely, tedy do 1. ledna 2022;**
- Na závěr doporučujeme, aby osoby vykonávající funkci statutárního orgánu byly důkladně seznámeny s dopady novely na jejich odpovědnost za řádný výkon této funkce, neboť novelou dochází k rozšíření a změnám této odpovědnosti a zpřísnění sankcí za případné nedostatky.